

Eriävä mielipide Joutsan kunnanvaltuuston kokouksen 9.12.2024 asiakohtaan 4 Valtuustoaloite / Konsernijaoston jäsenet

Asiaa ei tulisi ollut lainkaan ottaa valtuuston käsittelyyn 9.12.2024, koska kunnanhallituksen 25.11.2024 § 245 tekemät päätökset asiassa eivät ole saaneet lain voimaa aikataulullisesti eikä siitä syystä, että kunnanhallituksen päätöksestä on tehty ainakin yksi oikaisuvaatimus.

Kunnanhallituksen päätöksenteossa on tapahtunut menettelyvirhe. Kunnanhallituksella oli hallintosäännön perusteella toimivalta ottaa käsittelyyn konsernijaostolle osoitettu, valtuuston yksimielisesti sille lähettämä valtuustoaloite. Kunnanhallituksen olisi kuitenkin tullut hallintolain mukaisesti kuulla aloitteen kohdetta eli konsernijaostoa ennen päätöstään. Kyseessä on menettelyvirhe.

Olin tehnyt 5.6.2023 ja 28.10.2024 valtuustoaloitteet konsernijohtoon kuuluvien johtavien viranhaltijoiden poistamisesta tytäryhtiöitten hallituksista. Kunnanhallitus on pyrkinyt toiminnallaan vesittämään valtuustoaloitteen tarkoituksen.

Ehdotukseni valtuustolle 9.12.2024 oli, että valtuusto päättää antaa konsernijaostolle/kunnanhallitukselle ohjausta, jonka mukaan näiden tulee huolehtia siitä, että kunnan tytäryhtiöitten hallintoon ei määrätä konsernijohtoon kuuluvia viranhaltijoita.

Perusteluja:

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat viranhaltijat esittelevät ja valmistelevat kunnanhallituksessa mm. konsernitalousarvion ja -tilinpäätöksen. Heidän velvollisuutenaan on hallintosäännön määräyksiin seurata tytäryhtiöitten toimintaa ja ohjata niitä. Konsernijohto nimeää kunnan edustajat niiden yhtiökokouksiin ja hallintoon. Olemalla samaan aikaan konsernijohdossa ja tytäryhtiöitten hallituksissa he valvovat itse itseään, mikä saa aikaan pysyvän esteellisyyden. Ristiriita syntyy helposti

kunnan/kuntalaisten edun ja yhtiöitten edun välillä esimerkiksi vesi- ja lämpöhuollon toteuttamisessa. Ristiriidat on syytä estää ennakolta.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan virkamies (viranhaltija tai luottamushenkilö) on esteellinen, jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä, toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Konsernijaostoon kuuluvat viranhaltijat ovat esteellisiä käsiteltäessä paitsi yksittäisiä tytäryhtiöihin liittyviä asioita, myös käsiteltäessä konserniohjetta, konsernitalousarviota ja konsernitilinpäätöstä eri toimielimissä.

Kuntalaki 48 § säätelee kunnan konsernijohtoon toimintaa.

Tytäryhteisöjen johtoon kuuluvat henkilöt eivät voi kuulua kunnan konsernijohtoon kuten nyt Joutsassa (Harjula-Prättälä Kuntalaki- Tausta ja tulkinnat 2019 s. 385).

Kyseessä on Hallintolain 28.1 § 5 k mukainen yhteisöjäävi (Olli Mäenpää, Hallinto-oikeus 2023, s. 419). Esteellisenä toimineen virkamiehen saattaminen virkavastuuseen (Rikoslaki 40: 9-10) on mahdollista (Mäenpää s. 423).

Konsernijaosto on toiminut virheellisesti antaessaan tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajille ohjeet kyseisten virkamiesten nimeämisestä tytäryhtiöitten hallitukseen. Virkamiestä ei voida määrätä tehtävään, jonka vuoksi hän tulisi esteelliseksi omissa tehtävissään (Mäenpää s. 424).

Kalle Willman valtuutettu Joutsassa 9.12.2024